

**KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI:
BİR MODEL ÖNERİSİ**

SONUÇ RAPORU

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Proje Yöneticisi/PYG Bşk.-KTÜ)

**İDA 4.1 KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI
ÖRNEK ALAN PLANLAMA ÇALIŞMALARI
TRABZON / SALACIK - KONYA / EMEN**

25 MART 2015

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR MODEL ÖNERİSİ

SONUÇ RAPORU

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Proje Yöneticisi/PYG Bşk.-KTÜ)

İDA 4.1 KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI ÖRNEK ALAN PLANLAMA ÇALIŞMASI: TRABZON-SALACIK

25 MART 2015

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

Proje Adı : Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi
Proje No : 108 G 173, 108 G 187 Nolu TÜBİTAK-KAMAG 1007 Projesi

Müşteri Kurum : TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Proje Yürütücüsü Kurumlar : Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ)-Trabzon
Selçuk Üniversitesi (SÜ)-Konya

Proje Yöneticisi (PYG Başkanı) : Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ-KTÜ

Proje Yürütücüsü (PYG Üyesi) : Doç. Dr. Rahmi ERDEM-SÜ
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR -SÜ
(01.12.2013 Tarihinden Sonra)

Proje Bütçesi : 1 158 272.- TL
Proje Başlangıç Tarihi : 01.12.2010
Proje Süresi : 36 Ay (3 Yıl)
Ek Süre : 6 Ay

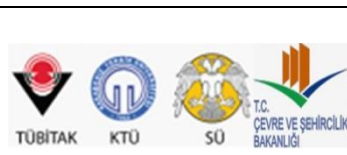
Proje Onay Süreci ve Aşamalar:

1. Projenin TÜBİTAK'a ilk sunumu : 2006
2. Projenin TÜBİTAK'a ikinci sunumu : 2007
3. Projenin TÜBİTAK'a üçüncü sunumu : 2010
4. Projenin TÜBİTAK'ça Kabulü : 05.11.2010
5. Projenin başlama tarihi : 01.12.2010
6. 1. Gelişme Raporu : Temmuz 2011
7. 2. Gelişme Raporu : Mart 2012
8. 3. Gelişme raporu : Kasım 2012
9. 4. Gelişme Raporu : Mayıs 2013
10. 5. Gelişme Raporu : Kasım 2013
11. Sonuç Raporu : Ağustos 2014
12. Düzeltilmiş Son Rapor Teslimi : Mart 2015

* Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi (KOKAP) adlı bu proje müşteri kurum olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kırsal alan planlamasına rehber niteliğinde, Bakanlığın Türkiye ölçeğindeki uygulamalarına temel olmak üzere hazırlanmış, uygulama süreci Proje Sonuçları Uygulama Planı (PSUP) çerçevesinde hayatiyet kazanacak bir projedir. Projenin her hakkı saklı olup, faydalanılması TÜBİTAK'ın KAMAG 1007 Programı Mevzuatı çerçevesinde yer alan yönetmelikler (Fikri Haklar Esasları) ve TÜBİTAK, Müşteri Kurum (ÇŞB) ve Proje Yürütücüsü Kurumlar (KTÜ ve SÜ) arasında yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde güvence altına alınmıştır. Proje belirtilen bu hükümlere aykırı olarak izinsiz kullanılamaz, kısmen veya tamamen elektronik, mekanik, fotokopi veya başka herhangi bir yolla basılamaz. Yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

* Projeden bilimsel-akademik çalışmalarda atıfta bulunmak kaydıyla yararlanılabilir.

- Bu bağlamda metin içi referanslarda numara verilmeyecek iş paketi sorumluları, soyadı, adının baş harfi ve yılı verilmelidir.
- Kaynaklarda ise: "Araştırmacılar (önce iş paketi sorumlularının soyadı ve adının baş harfi üzere raporlarda belirtilen sıra ile yazılır), Yılı, Yayın adı (İDA no-iş paketi adı), Proje yöneticileri, Projenin genel adı, TÜBİTAK projesi olduğu yazılacak biçimde Proje nosu" şeklinde belirtilerek verilebilir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER DİZİNİ.....	V
TABLolar DİZİNİ	VII
KISALTMALAR.....	IX
6. ÖRNEK PLAN ÇALIŞMASI	1
6.1. Trabzon-Salacık Yapısal Plan Çalışması	6
6.1.1. Mevcut Durum Saptama ve Varlıklar: 1. Grup Veriler – Yerleşmenin Doğal Yapısı	6
6.1.1.1. Topografya.....	7
6.1.1.2. Hidroloji.....	15
6.1.1.4. Jeoloji	18
6.1.1.7. Teknik Değerlendirme: 1. Grup Veriler – Yerleşmenin Doğal Yapısı	27
6.1.2. Mevcut Durum Saptama ve Varlıklar: 2. Grup Veriler – Yerleşim ve Çevre Yerleşmeler.....	27
6.1.2.1. Yerleşme Sınıflamasında Salacık.....	28
6.1.2.2. Salacık ve Çevre Yerleşmeler Nüfusları ve Gelişmeleri.....	35
6.1.2.3. Yerleşme Kademelenmesi, Yerleşmeler Arası Ağ İlişkileri	38
6.1.2.4. Planlama Alanı Arazi kullanımı, Donatıların Dağılımı	44
6.1.2.5. Planlama Alanında Afet Riski Taşıyan Bölgeler ve Erozyon	60
6.1.2.7. Yoğunluk, Yapılar ve Yollar	69
6.1.2.8. Kimlik ve İmaj.....	77
6.1.2.9. Teknik Değerlendirme: 2. Grup Veriler – Yerleşim ve Çevre Yerleşmeler.....	79
6.1.3. Mevcut Durum Saptama ve Varlıklar: 3. Grup Veriler – Kentsel ve Kırsal Altyapı	82
6.1.3.1. Ana Ulaşım Aksları ve Kademelenmesi.....	83
6.1.3.2. Yerleşme İçi Ulaşım	87
6.1.3.3. İçme Suyu.....	97
6.1.3.4. Kanalizasyon Altyapısı	98
6.1.3.5. Katı Atık Altyapısı.....	99
6.1.3.6. Enerji Altyapısı	100
6.1.3.7. İletişim, Haberleşme.....	100
6.1.3.8. Teknik Değerlendirme: 3. Grup Veriler – Kentsel ve Kırsal Altyapı	101
6.1.4. Mevcut Durum Saptama ve Varlıklar: 4. Grup veriler – Yerleşmenin Sosyal Yapısı	104
6.1.4.1. Salacık Köyü Demografik Yapısı	106
6.1.4.2. Salacık'ta Nüfus Hareketleri	111
6.1.4.3. Eğitim.....	112
6.1.4.4. Sağlık.....	114
6.1.4.5. Kültür	115
6.1.4.6. Kadın Sorunları	115
6.1.4.7. Örgütlülük	116
6.1.4.8. Gelir Durumu ve İstihdam, Sosyal Güvenlik	116
6.1.4.8.1. Gelir durumu	116
6.1.4.8.2. Çalışma durumu	121
6.1.4.8.3. Sosyal Güvenlik	121
6.1.4.9. Teknik Değerlendirme: 4. Grup Veriler – Yerleşmenin Sosyal Yapısı	122
6.1.5. Mevcut Durum ve Varlıklar: 5. Grup Veriler – Yerleşmenin Ekonomik Yapısı	123
6.1.5.1. İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Değişimi	124
6.1.5.1.1. Tarım, Hayvancılık, Balıkçılık, Ormancılık	126
6.1.5.1.2. Sanayi.....	131
6.1.5.1.3. Hizmet Sektörü	131
6.1.5.2. Teknik Değerlendirme: 5. Grup Veriler – Yerleşmenin Ekonomik Yapısı	133
6.1.6. Mevcut Durum ve Varlıklar: 6. Grup Veriler – Çevresel Durum.....	134
6.1.6.1. Çevre Kirliliği ve Yayılımı	135
6.1.6.2. Doğal ve Kültürel Değerler	136
6.1.6.3. Birincil Amaç Dışı Kullanılan, İşlev Değiştiren Alanlar	139

6.1.6.4. Görsel Kalite ve Kirlilik	141
6.1.6.5. Teknik Değerlendirme: 6. Grup Veriler – Çevresel Durum.....	143
6.1.7. Mevcut Durum ve Varlıklar: 7. Grup Veriler – Yerleşmenin Mülkiyet Yapısı.....	144
6.1.7.1. Yapı ve Arazilerin Mülkiyeti	144
6.1.7.2. Teknik Değerlendirme: 7. Grup Veriler – Yerleşmenin Mülkiyet Yapısı.....	146
6.1.8. Salacık Nüfusu– 2030	146
6.1.8.1. Salacık Plan Hedef Yılı Nüfusu	147
6.1.8.2. Salacık'ın Taşıyabileceği Hedef Yılı Nüfusu	149
6.1.9. Trabzon-Salacık Yapısal Planlama Süreci	149
6.1.9.1. Ön Hazırlık.....	150
6.1.9.1.1. Planlama Ekibinin Oluşturulması.....	150
6.1.9.1.2. Planlama Kurullarının Oluşturulması.....	151
6.1.9.1.3. Bilgi Sisteminin Alt Yapısının Oluşturulması.....	152
6.1.9.2. Vizyon Belirleme	152
6.1.9.2.1. Vizyon Toplantıları	152
6.1.9.2.2. Vizyon Taslağını Geniş Paydaş Kitleleri ile Paylaşma	155
6.1.9.2.3. Vizyon Toplantıları- Vizyon Netleştirme.....	155
6.1.9.3. Mevcut Durum ve Kapasitelerin Belirlenmesi	155
6.1.9.4. Mekânsal Strateji Planlarının Hazırlanması.....	156
6.1.9.4.1. Strateji Toplantıları - Vizyona Dönük Mekânsal Stratejilerin Belirlenmesi	156
6.1.9.4.2. Eylem Planlarını Belirleme	164
6.1.9.4.3. Mekânsal Yapısal Plan Taslağının Hazırlanması	185
6.1.9.4.4. Plan Değerlendirme Toplantıları-Mekânsal Yapısal Plan Seçeneklerinin Değerlendirilmesi.....	185
6.1.9.4.5. Yapısal Planın Yapılması ve Onaylanması	185
6.1.9.5. Uygulama, Gözleme/Kontrol ve Gözden Geçirme	186
6.1.9.5.1. Eylem Planının Projelendirilmesi, Onaylanması ve Uygulanması.....	186
6.1.9.5.2. Eylem Planlarını İzleme, Değerlendirme-Gözden Geçirme ve Denetim.....	186
6.1.9.6. Sürecin Genel Değerlendirmesi	187
6.1.10. Yapısal Plan, Eylemler ve Plan Notları	187
6.1.10.1. Yapısal Plan.....	188
6.1.10.1.1. Alansal Kararlar	191
6.1.10.1.2. Çizgisel Kararlar.....	192
6.1.10.1.3. Noktasal Kararlar	194
6.1.10.1.4. Koruma Kararları.....	194
6.1.10.2. Eylemler	195
6.1.10.3. Plan Notları	196
6.1.11. Yapısal Plan ile Salacık Uygulama İmar Planının Karşılaştırılması.....	197
EKLER	210
EK-1 Salacık Potansiyel Bitki Envanteri Raporu.....	210
EK-2 Yapısal Plan Çalışması Sırasında Geliştirilen / Kullanılan Gösterimler	230
EK-3 Salacık Yapısal Plan Notları Ve Eylem Eşleştirmesi.....	236
EK-4 Doğrudan Veya Dolaylı Mekânsal Eylemler İle Mekânsal Olmayan Eylemler	247
EK-5 Salacık (Akçaabat) Yapısal Planı	249
EK-6 Salacık (Akçaabat) Yapısal Planı Ve Eylemler.....	250